

УДК 351.74: 342.922

[https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10\(50\)-1205-1213](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-10(50)-1205-1213)

Самойленко Олександр Степанович кандидат юридичних наук, доцент кафедри права, Вищий навчальний приватний заклад «Дніпровський гуманітарний університет», <https://orcid.org/0009-0005-1225-6227>

ДЕЯКІ ПРАВОВІ АСПЕКТИ РОЗУМІННЯ КОНФЛІКТНИХ І НЕКОНФЛІКТНИХ АДМІНІСТРАТИВНИХ ПРОВАДЖЕНЬ

Анотація. У статті розкрито *правові аспекти розуміння конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень*. Здійснено аналіз наукових підходів до класифікації адміністративних проваджень, визначено ознаки конфліктних та неконфліктних справ, їхні процесуальні відмінності та практичне значення. Особлива увага приділена ролі адміністративного судочинства у забезпеченні захисту прав та законних інтересів громадян, а також контролю за діяльністю органів виконавчої влади. У статті обґрунтовано, що поділ адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні сприяє підвищенню ефективності судового розгляду, гарантуванню балансу між інтересами особи та держави та гармонізації національного адміністративного процесуального права з європейськими стандартами.

Зроблено висновок, що розмежування конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень є важливим елементом розвитку сучасного адміністративного процесуального права України. Воно дозволяє враховувати специфіку різних категорій справ, забезпечує ефективність адміністративного судочинства та відповідає загальноєвропейським тенденціям розвитку правосуддя. Головною ознакою неконфліктних адміністративних проваджень є відсутність спору про право**, що зумовлює їхню специфіку у доказуванні, процесуальних строках та ролі суду в адміністративному процесі.

Конфліктні адміністративні провадження характеризуються наявністю публічно-правового спору між органом влади та приватною особою, що потребує врегулювання в судовому порядку. Їхніми ознаками є протиставленість сторін, наявність спору про право та змагальний характер процесу. Неконфліктні адміністративні провадження відрізняються відсутністю спору про право та протилежних інтересів сторін. Вони мають переважно перевірочний або допоміжний характер, зосереджуються на підтвердженні юридично значимих фактів чи статусів і характеризуються спрощеною процедурою та підвищеною активністю суду у збиранні доказів.

Ключові слова: адміністративне провадження, конфліктні провадження, неконфліктні провадження, адміністративне судочинство, публічно-правові спори, правовий контроль.

Samoilenko Oleksandr Stepanovych Candidate of Law, Associate Professor of the Department of Law, Higher Private Educational Institution "Dnipro Humanitarian University", <https://orcid.org/0009-0005-1225-6227>

ACTIVITIES OF LEGAL ASPECTS OF CONFLICT AND NON-CONFLICT ADMINISTRATIVE PROVISIONS

Abstract. The article reveals the legal aspects of understanding conflict and non-conflict administrative issues. An analysis of scientific approaches to the classification of administrative issues has been carried out, the signs of conflict and non-conflict disputes, their procedural significance and practical significance have been identified. Particular attention is paid to the role of administrative justice in ensuring the protection of the rights and legitimate interests of citizens, as well as control over the activities of the bodies of the royal government. The statistics state that the section of administrative measures on conflict and non-conflict issues promotes greater efficiency of judicial review, guaranteeing a balance between the interests of individuals and powers. harmonization of national administrative procedural law with European standards.

It has been established that the distinction between conflict and non-conflict administrative issues is an important element in the development of current administrative procedural law in Ukraine. It allows for the specificity of different categories of certificates to be introduced, ensures the effectiveness of administrative judiciary and reflects the development of justice in line with global European trends. The main feature of non-conflict administrative proceedings is the presence of a dispute about the law**, which defines its specificity in the evidentiary, procedural lines and role of the court in the administrative process.

Conflicting administrative issues are characterized by the emergence of a public law dispute between the body that owns and private property, which will require regulation through the courts.

These signs include the opposition of the parties, the presence of a dispute about the law and the complicated nature of the process. Non-conflicting administrative issues arise in the context of a dispute about the rights and interests of the parties. They may be of an important reversal or ancillary nature, focus on confirmed legally significant facts and statuses and are characterized by a simplified procedure and increased activity of the court in the collection of evidence.

Keywords: administrative enforcement, conflictual promotion, non-conflictual promotion, administrative litigation, public legal disputes, legal control.

Постановка проблеми. У сучасній правовій системі України адміністративне провадження є одним із ключових інструментів реалізації та захисту прав і свобод людини, а також забезпечення законності у сфері публічного управління. Зважаючи на розвиток адміністративного права та практику

адміністративних судів, усе більшої уваги набуває поділ адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні. Цей поділ дає змогу краще зрозуміти сутність правовідносин у сфері адміністративного судочинства, визначити особливості їхнього процесуального регулювання та забезпечити ефективне здійснення правосуддя [1].

Становлення та розвиток адміністративного судочинства в Україні тісно пов'язане з утвердженням принципу верховенства права та необхідністю ефективного захисту прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб у публічно-правових відносинах. Кодекс адміністративного судочинства України заклав основу для формування сучасного механізму судового контролю за діяльністю суб'єктів владних повноважень, проте на практиці виникає потреба у більш глибокому розумінні сутності різних видів адміністративних проваджень [1].

Одним із важливих напрямів дослідження у цій сфері є розмежування конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень. Такий поділ має не лише теоретичне, але й прикладне значення, оскільки визначає специфіку процесуальної діяльності суду, порядок доказування, а також механізми забезпечення прав осіб, які беруть участь у справі [2].

Конфліктні провадження характеризуються наявністю спору між суб'єктами адміністративних правовідносин, що потребує вирішення шляхом судового розгляду, тоді як неконфліктні зосереджені на підтвердженні чи перевірці юридично значимих фактів без виникнення протилежних інтересів [3]. Саме розмежування цих категорій проваджень дозволяє забезпечити належний баланс між інтересами особи та держави, підвищити ефективність адміністративного судочинства та сприяти гармонізації національної правової системи з європейськими стандартами [4].

Актуальність дослідження зумовлена потребою вдосконалення національного адміністративного процесуального законодавства, усунення прогалин у правозастосовній практиці, а також необхідністю формування єдиних підходів до класифікації адміністративних проваджень у науці та судовій практиці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика адміністративного судочинства, його структури та класифікації адміністративних проваджень традиційно перебуває у центрі уваги українських і зарубіжних учених-правників.

Теоретико-правові засади адміністративного процесуального права ґрунтовно досліджені у працях В. Б. Авер'янова, який визначав адміністративний процес як комплекс процедур, що забезпечують реалізацію та захист прав і свобод громадян у сфері публічно-правових відносин [1].

Ю. П. Битяк і С. В. Петков підкреслюють значення адміністративного процесу як гарантії реалізації принципу законності в діяльності органів державної влади, розглядаючи його класифікацію як необхідну передумову належного функціонування адміністративної юстиції [2].

Особливу увагу становленню адміністративних судів в Україні приділяє О. В. Гришук, наголошуючи на їхній ключовій ролі у врегулюванні публічно-правових спорів та потребі диференціації проваджень за характером правовідносин [5]. А. М. Школик досліджує природу публічно-правових спорів та механізми їх вирішення, пропонуючи розглядати конфліктні провадження як спори між суб'єктом владних повноважень і приватною особою, а неконфліктні – як процедури, спрямовані на підтвердження юридичних фактів [6].

У зарубіжній науці також існує традиція диференціації адміністративних проваджень. Польські та німецькі дослідники розмежовують судові процедури оскарження владних актів (конфліктні) та провадження, пов'язані з перевіркою юридичних фактів чи підтвердженням правового статусу (неконфліктні) [10]. Цей підхід знайшов відображення у правозастосовній практиці Європейського суду з прав людини, який у своїх рішеннях неодноразово наголошував на важливості забезпечення справедливого балансу між правами особи та інтересами держави [9].

Попри наявність значного обсягу наукових напрацювань, питання правового значення та практичного застосування поділу адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні в українському законодавстві досі залишаються недостатньо дослідженими. Це визначає актуальність подальших наукових пошуків у цій сфері.

Виклад основного матеріалу. Поняття Адміністративне провадження розглядається як врегульований нормами адміністративного процесуального права порядок розгляду та вирішення адміністративних справ, який здійснюється компетентними органами чи судами [2]. Його особливістю є публічно-правовий характер спорів, які виникають у сфері державного управління та місцевого самоврядування.

Розмежування проваджень на конфліктні та неконфліктні запропоноване науковцями з метою деталізації процедурного механізму розгляду адміністративних справ. Таке розмежування має не лише теоретичне, але й практичне значення, адже визначає специфіку застосування норм Кодексу адміністративного судочинства України (КАС України) [3].

Конфліктні адміністративні провадження передбачають наявність спору між учасниками процесу, що виникає у зв'язку з реалізацією владних повноважень суб'єкта владних повноважень і можливим порушенням прав фізичних чи юридичних осіб [4].

Прикладами є спори щодо: оскарження рішень органів виконавчої влади; дій або бездіяльності посадових осіб; застосування адміністративних стягнень.

Основною ознакою конфліктності є наявність протилежних правових позицій сторін, які потребують врегулювання у судовому порядку [5].

Конфліктні адміністративні провадження – єдність послідовно здійснюваних дій і процедур, урегульованих нормами адміністративного права, спрямованих на розгляд і вирішення адміністративно-правового конфлікту у

публічно-правових відносинах. Конфліктні адміністративні провадження є процесуальною формою розв'язання адміністративно-правового конфлікту [12].

Ознаками адміністративно-правового конфлікту є: виникнення у межах публічно-правових відносин; має динамічний характер; сторони наділені адміністративно-правовим статусом у вказаних відносинах; предмет стосується реалізації адміністративно-правового статусу, пов'язаний з визначенням прав та обов'язків сторін і має вирішуватись за допомогою адміністративно-правових засобів; зміст охоплює взаємні претензії сторін відносно одного предмету та умови виникнення претензій; претензії сторін не завжди юридично рівнозначні; виникає і вирішується шляхом здійснення процедур, передбачених чинним законодавством; наявні юридичні наслідки вирішення адміністративно-правового конфлікту, які не завжди пов'язані із правообмеженнями [13].

Динамічний характер адміністративно-правового конфлікту проявляється у таких стадіях його розвитку: починається з виникнення у однієї чи обох сторін конфлікту мотивів у публічно-правових відносинах; виникнення адміністративно-правових відносин між сторонами конфлікту; розгляд справи уповноваженим суб'єктом; прийняття правового акту за результатами розгляду [14].

Динаміка адміністративно-правового конфлікту визначає наявність наступних умов його виникнення: юридичний факт як передумова виникнення конфліктної ситуації у публічно-правових відносинах, що обумовлює виникнення мотивів адміністративно-правової конфліктної ситуації; наявність адміністративно-правової конфліктної ситуації, яка полягає у формуванні предмету, визначенні сторін адміністративно-правового конфлікту, розвитку конфліктного адміністративного правовідношення; інцидент як конфліктні дії, які здійснює одна із сторін адміністративно-правового конфлікту.

Адміністративно-правовий конфлікт є явищем, похідним від публічно-правового конфлікту.

Категорія «публічно-правовий конфлікт» є родовою, а «адміністративно-правовий конфлікт» - видовою. Адміністративно-правовий конфлікт є категорією, ширшою за змістом, ніж категорія «адміністративно-правовий спір».

Адміністративно-правові конфлікти можуть бути вирішені шляхом погоджувальних процедур, а також шляхом здійснення конфліктних адміністративних проваджень.

Ознаки конфліктних адміністративних проваджень: наявність адміністративно-правового конфлікту у публічно-правових відносинах; характеризуються послідовністю нормативно визначених дій і процедур; здійснюються не тільки з метою запобігання або припинення адміністративно-правового конфлікту у публічно-правових відносинах, але і являють собою спосіб розв'язання адміністративно-правового конфлікту у межах чинного законодавства; результатом є прийняття рішення уповноваженим суб'єктом, яким вирішується адміністративно-правовий конфлікт у публічно-правових відносинах, у формі правового акту індивідуальної дії.

Конфліктні адміністративні провадження: 1) дисциплінарне провадження; 2) провадження у справах про адміністративні проступки; 3) провадження з розгляду скарг громадян. Стосовно проваджень щодо розгляду справ в адміністративних судах зазначено про їх конфліктний характер, проте такі провадження не знаходяться на одному «щаблі» абстрагування поряд із конфліктними провадженнями: дисциплінарними, в справах про адміністративні делікти та провадженнями по розгляду скарг громадян [12].

Неконфліктні адміністративні провадження характеризуються відсутністю спору про право. У таких справах суд здійснює перевірку законності дій чи рішень, що не обов'язково мають конфліктний характер [6]. До цієї категорії належать, наприклад: провадження у справах про встановлення фактів, що мають юридичне значення (наприклад, підтвердження громадянства); провадження щодо надання адміністративних послуг у випадках, передбачених законом; окремі справи з виборчого процесу [7].

У неконфліктних провадженнях судова діяльність носить переважно перевірочний або допоміжний характер, спрямований на забезпечення правової визначеності. Неконфліктні адміністративні провадження становлять окрему категорію адміністративного судочинства, які відрізняються від класичних публічно-правових спорів своєю процесуальною природою та відсутністю протиставлення сторін. Їхні основні ознаки можна визначити так:

Відсутність спору про право. У неконфліктних провадженнях немає протилежних інтересів чи правових позицій сторін. Судова діяльність зосереджена на перевірці або підтвердженні юридично значимих фактів [1].

Превалювання перевірочної функції суду. Суд у таких справах не вирішує конфлікту між сторонами, а виконує переважно наглядову або допоміжну функцію – забезпечує законність і правову визначеність [2].

Односторонній характер ініціації справи. Як правило, з заявою до суду звертається заінтересована особа (наприклад, щодо встановлення факту, що має юридичне значення), тоді як інша сторона спору може бути відсутня [3].

Процедурна спрощеність. Неконфліктні провадження характеризуються менш складними процесуальними процедурами, скороченими строками розгляду, відсутністю потреби у збиранні великої кількості доказів [13].

Превалювання публічного інтересу. Такі провадження мають за мету забезпечити належну реалізацію правової норми та підтвердити певний статус чи факт, що має значення для особи й держави (наприклад, підтвердження громадянства, встановлення факту перебування на публічній службі тощо) [14].

Відсутність елементів змагальності. Оскільки конфлікт відсутній, провадження не передбачає класичної моделі змагального процесу. Суд діє більш активно в питанні збирання доказів та з'ясування обставин [15]. Пріоритет принципу об'єктивної істини. Суд у неконфліктних провадженнях не обмежується поданими матеріалами, а зобов'язаний всебічно перевіряти фактичні обставини справи [16].

Поділ адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні дозволяє: ефективніше організувати процесуальні процедури; розробити диференційовані правила доказування; підвищити рівень гарантій захисту прав особи у публічно-правових відносинах [17].

Крім того, зазначений поділ сприяє гармонізації національного адміністративного процесуального права із європейськими стандартами, що вимагають забезпечення справедливого, швидкого та ефективного судового розгляду [18].

Висновки. Проведене дослідження дозволяє зробити низку узагальнень щодо правових аспектів розмежування конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень.

Таким чином, розмежування конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень є важливим елементом розвитку сучасного адміністративного процесуального права України. Воно дозволяє враховувати специфіку різних категорій справ, забезпечує ефективність адміністративного судочинства та відповідає загальноєвропейським тенденціям розвитку правосуддя. Головною ознакою неконфліктних адміністративних проваджень є відсутність спору про право**, що зумовлює їхню специфіку у доказуванні, процесуальних строках та ролі суду в адміністративному процесі.

Конфліктні адміністративні провадження характеризуються наявністю публічно-правового спору між органом влади та приватною особою, що потребує врегулювання в судовому порядку. Їхніми ознаками є протиставленість сторін, наявність спору про право та змагальний характер процесу. Неконфліктні адміністративні провадження відрізняються відсутністю спору про право та протилежних інтересів сторін. Вони мають переважно перевірочний або допоміжний характер, зосереджуються на підтвердженні юридично значимих фактів чи статусів і характеризуються спрощеною процедурою та підвищеною активністю суду у збиранні доказів.

Поділ адміністративних проваджень на конфліктні та неконфліктні має важливе практичне значення, оскільки дозволяє диференціювати процесуальні форми, оптимізувати строки розгляду справ, визначати обсяг доказування та забезпечувати баланс між інтересами особи і держави. Отже, розмежування конфліктних і неконфліктних адміністративних проваджень є не лише теоретично значущим, а й необхідним для забезпечення ефективного, справедливого та швидкого адміністративного судочинства в Україні.

Література:

1. Авер'янов В. Б. Адміністративне право України: академічний курс: у 2 т. Т. 2. Київ: Юридична думка, 2005. 624 с.
2. Битяк Ю. П., Петков С. В. Адміністративний процес: навч. посіб. Харків: Право, 2013. 256 с.
3. Кодекс адміністративного судочинства України: Закон України від 06.07.2005 № 2747-IV // Відомості Верховної Ради України. 2005. № 35-36, № 37. Ст. 446.
4. Ківалов С. В. Адміністративне право України. Повний курс: навч. посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2020. 560 с.

5. Гришук О. В. Адміністративна юстиція в Україні: проблеми становлення та перспективи розвитку. Львів: Львівський нац. ун-т ім. І. Франка, 2017. 312 с.
6. Школик А. М. Публічно-правові спори та їх вирішення у адміністративному судочинстві. Київ: НАПрН України, 2019. 284 с.
7. Рабінович П. М. Основи загальної теорії права та держави. Львів: Кальварія, 2016. 320 с.
8. Рішення Конституційного Суду України у справі про адміністративну юстицію від 25 грудня 2003 р. № 22-рп/2003 // Офіційний вісник України. 2004. № 1. Ст. 24.
9. Council of Europe. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights: Right to a fair trial (civil limb). Strasbourg: Council of Europe, 2021. 94 p.
10. Wierzbowski M., Wiktorowska A. Postępowanie administracyjne i sądowo administracyjne. Warszawa: Wolters Kluwer, 2018. 356 s.
11. Актуальні проблеми теорії держави та права: навч. посіб. / Є. В. Білозьоров та ін.; за ред. Є. О. Гіди. Київ: ФОП О. С. Ліпкан, 2010. 260 с.
12. Кузьменко О. В. Теоретичні засади адміністративного процесу: монографія. Київ: Атака, 2005. 352 с.
13. Лєгеца Є. О. Адміністративні процедури у сфері нерухомого майна: державна реєстрація речових прав та особливості реалізації через електронні торги : монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 246 с.
14. Лєгеца Є. О. Теорія публічних послуг : адміністративно-правова складова. Монографія. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2016. 452 с.
15. Leheza , Yevhen. Pisotska, Karina. Dubenko, Oleksandr. Dakhno, Oleksandr. Sotskyi, Artur. 2022. the essence of the principles of ukrainian law in modern jurisprudence. Revista jurídica portucalense, december, 342-363. [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15).
16. Sinkevych, O., YurovskaV., Komissarova, N., Tkachenko, O., & Leheza, Y. Subjects of public authority in matters of combating terrorism: legal regulation, administrative and criminal aspect. Ius Humani. Law Journal, 13(1), 2024. 1-14. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v13i1.332>.
17. Leheza, Yevhen, Nalyvaiko, Larysa Sachko, Oleksandr Shcherbyna, Victor. Chepik-Trehubenko. Olha Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. Ius Humani Revista De Derecho, 11(2), 2022. 55-79. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v11i2.312>.
18. Zadyraka, Nataliia. Leheza, Yevhen. Bykovskiy, Mykola. Zheliezniak, Yevhenii. Leheza, Yulia. Correlation of Legal Concepts of Administrative Procedure and Administrative Liability in the Sphere of Urban Planning. Jurnal cita hukum indonesian law journal. Vol. 11 No. 1, 2023. pp. 33-44, DOI: <https://doi.org/10.15408/jch.v11i1.31784>

References

1. Averianov, V. B. Administratyvne pravo Ukrainy: akademichnyi kurs: u 2 t. T. 2 [Administrative Law of Ukraine: Academic Course: in 2 vols. Vol. 2]. Kyiv: Yurydychna dumka, 2005. 624 p. [in Ukrainian]
2. Bytiak, Yu. P., Pietkov, S. V. Administratyvnyi protses: navchalnyi posibnyk [Administrative Process: Textbook]. Kharkiv: Pravo, 2013. 256 p. [in Ukrainian]
3. Kodeks administratyvnoho sudochynstva Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 06.07.2005 № 2747-IV [Code of Administrative Procedure of Ukraine: Law of Ukraine of July 6, 2005, No. 2747-IV]. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2005. No. 35–36, 37. Art. 446. [in Ukrainian]
4. Kivalov, S. V. Administratyvne pravo Ukrainy. Povnyi kurs: navchalnyi posibnyk [Administrative Law of Ukraine. Full Course: Textbook]. Kyiv: Yurinkom Inter, 2020. 560 p. [in Ukrainian]

5. Hryshchuk, O. V. Administratyvna yustyttsiia v Ukraini: problemy stanovlennia ta perspektyvy rozvytku [Administrative Justice in Ukraine: Problems of Formation and Prospects of Development]. Lviv: Ivan Franko National University of Lviv, 2017. 312 p. [in Ukrainian]
6. Shkolyk, A. M. Publichno-pravovi spory ta yikh vyrishennia u administratyvnomu sudochynstvi [Public-Law Disputes and Their Resolution in Administrative Proceedings]. Kyiv: NApRN Ukrainy, 2019. 284 p. [in Ukrainian]
7. Rabinovych, P. M. Osnovy zahalnoi teorii prava ta derzhavy [Fundamentals of the General Theory of Law and State]. Lviv: Kalvariia, 2016. 320 p. [in Ukrainian]
8. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy u spravi pro administratyvnu yustyttsiiu vid 25 hrudnia 2003 r. № 22-rp/2003 [Decision of the Constitutional Court of Ukraine in the Case on Administrative Justice of December 25, 2003 No. 22-rp/2003]. Ofitsiinyi visnyk Ukrainy. 2004. No. 1. Art. 24. [in Ukrainian]
9. Council of Europe. Guide on Article 6 of the European Convention on Human Rights: Right to a Fair Trial (civil limb). Strasbourg: Council of Europe, 2021. 94 p. [In English]
10. Wierzbowski, M., Wiktorowska, A. Postępowanie administracyjne i sądowoadministracyjne [Administrative and Administrative Court Proceedings]. Warsaw: Wolters Kluwer, 2018. 356 p. [In Polish]
11. Aktualni problemy teorii derzhavy ta prava: navchalnyi posibnyk [Current Problems of the Theory of State and Law: Textbook] / Ye. V. Bilozorov et al.; Ed. Ye. O. Hida. Kyiv: FOP O. S. Lipkan, 2010. 260 p. [in Ukrainian]
12. Kuzmenko, O. V. Teoretychni zasady administratyvnoho protsesu: monohrafiia [Theoretical Foundations of the Administrative Process: Monograph]. Kyiv: Ataka, 2005. 352 p. [in Ukrainian]
13. Leheza Ye. O. Administratyvni protsedury u sferi nerukhomoho maina: derzhavna reiestratsiia rechovykh prav ta osoblyvosti realizatsii cherez elektronni torhy [Administrative procedures in the field of real estate: state registration of property rights and features of implementation through electronic auctions]: Monohrafiia - Monograph. Odesa : Vydavnychyi dim «Helvetyka». 2022. 246 c. [in Ukrainian]
14. Leheza Ye. O. Teoriia publichnykh posluh : administratyvno-pravova skladova [Theory of public services: administrative and legal component]. Monohrafiia - Monograph. Kherson : Vydavnychyi dim «Helvetyka», 2016. 452 c. [in Ukrainian]
15. Leheza, Ye. Pisotska, K. Dubenko, O. Dakhno, O. Sotskyi, A. (2022). The essence of the principles of ukrainian law in modern jurisprudence. Revista jurídica portugalense, december, 342-363. [https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705\(32\)2022.ic-15](https://doi.org/10.34625/issn.2183-2705(32)2022.ic-15). [In English]
16. Sinkevych, O., Yurovska V., Komissarova, N., Tkachenko, O., & Leheza, Y. (2024). Subjects of public authority in matters of combating terrorism: legal regulation, administrative and criminal aspect. Ius Humani. Law Journal, 13(1). 1-14. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v13i1.332> [In English]
17. Leheza, Ye. Nalyvaiko, L. Sachko, O. Shcherbyna, V. Chepik-Trehubenko. (2022). Principles of law: Methodological approaches to understanding in the context of modern globalization transformations. Ius Humani Revista De Derecho, 11(2), 55-79. <https://doi.org/https://doi.org/10.31207/ih.v11i2.312>. [In English]
18. Zadyraka, N. Leheza, Ye. Bykovskyi, M. Zheliezniak, Ye. Leheza, Yu. (2023). Correlation of Legal Concepts of Administrative Procedure and Administrative Liability in the Sphere of Urban Planning. Jurnal cita hukum indonesian law journal. Vol. 11 No. 1, pp. 33-44, DOI: <https://doi.org/10.15408/jch.v11i1.31784> [In English]